

**פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (10/2020)
שהתקיימה בתאריך 11/06/2020 באמצעות אמצעי תקשורת**

- נוכחים מקרב חברי המועצה:
יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית
אנדרו אביר, המשנה לנגיד הבנק
סגי איתן
אמיר ירון, נגיד הבנק
נעים נג'אר
- נעדרים מקרב חברי המועצה:
נוכחים מקרב עובדי הבנק:
- יוני אתר, יועץ למנכ"ל (למעט בנושא 15)
קייטי זירד, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית (למעט בנושא 15)
חזי כאלו, מנכ"ל הבנק
אילן סוציאנו, עוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית (למעט בנושא 15)
שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי (למעט בנושא 15)
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
טידה שמיר, היועצת המשפטית
- נוכחים נוספים בנושאים 3 - 12 בסדר היום:
נאוה אוסטרוב, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
- נוכחים נוספים בנושא 13 בסדר היום:
דניאלה זיני, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
מיטל הראל, מנהלת יחידת פרט, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
יוסי פרוור, מנהל האגף למשאבי אנוש ומינהל
פנינה קרן, מנהלת החטיבה משאבי אנוש ומינהל
- נוכחים נוספים בנושא 14 בסדר היום:
מיכל שי, קצינת הציות

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. עדכוני המנכ"ל
3. דוח ביקורת בנושא תהליכי הנפקה של מטבעות זיכרון
4. דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח ביקורת בנושא רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום
5. דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח ביקורת בנושא פיקוח על הבנקים-סייבר
6. דוח ביקורת בנושא מערכת מלוות חוץ
7. דוח ביקורת בנושא ביעור מלוות חוץ
8. דוח ביקורת בנושא קמפיינים הסברתיים לציבור
9. דוח ביקורת בנושא אימות והשמדה של גיליונות נייר, מבלטים ורשתות הדפסה במפעל הנייר
10. דוח ביקורת בנושא תשתיות תקשורת פיזית
11. הדוח השנתי של הביקורת הפנימית לשנת 2019
12. עדכונים מהוועדה לענייני ביקורת
13. ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל
14. סקירה על עבודת קצינת הציות
15. מינוי חברי הנהלה

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

המועצה דנה בטיוטת הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-5 בינואר 2020.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-5 בינואר 2020.

נושא 2 בסדר היום: עדכוני המנכ"ל

משבר הקורונה

מנכ"ל הבנק מסר כי הבנק עובד בשגרת חירום, במסגרת התו הסגול, תוך הקפדה על כללי הזהירות שמשרד הבריאות פרסם, והוא אפילו מחמיר לעומתם לנוכח הדיווחים על מוקדי התפרצות בבתי ספר בירושלים. המנכ"ל ציין כי הבנק קיבל אישור לאפשר עבודה מהבית ל-45% מעובדיו, אך בפועל שיעור הניצול נמוך בהרבה מהמכסה. הבנק מקפיד לפזר את העובדים של הפונקציות הקריטיות של הבנק – כמו חדר העסקות ומערכת זה"ב, בין מתקני הבנק כדי להקטין את סיכון ההדבקה.

המנכ"ל הוסיף שבימים אלה נערכת בבנק הפקת לקחים לגבי התנהלותו בתקופת הקורונה. כל חטיבה רשמה לקחים וההמלצות לשיפור, והיחידה להמשכיות עסקית מרכזת אותם לקראת דיון בנושא. החטיבות גם מסרו בקשות לציוד טכנולוגי הדרוש להן כדי להתמודד טוב יותר עם אתגר העבודה מרחוק, וגם אלה יידונו בקרוב. המנכ"ל הדגיש כי החטיבה לטכנולוגיה המידע התמודדה עד כה בהצלחה עם האתגרים שמציבה העבודה מרחוק, ובראשם ההגנה מפני איומי סייבר. היחידה להגנת הסייבר קבעה סטנדרטים אחידים לכל החטיבות והיא מלווה את תהליכי העבודה מרחוק, ובעיקר את אלה הקשורים למערכות הקריטיות בבנק, בבדיקות קפדניות. אחד הלקחים שעלו הוא הצורך להעמיד תקציב לשעת חירום.

המערכת לשיתוף בנתוני אשראי

המנכ"ל דיווח כי היקף הפעילות של ספקי האשראי הבנקאי והחוץ-בנקאי שב לרמה של טרם משבר הקורונה. בנוסף, הממונה על שיתוף בנתוני אשראי הנחה את ספקי האשראי לסמן את המידע השלילי על לוויים, שידווח למערכת, הנובע ממשבר הקורונה. סימון המידע יסייע ללשכות האשראי ולספקי האשראי להבחין בין מידע שלילי שנוצר בתקופת המשבר לבין מידע שלילי שנוצר לפניו, ובעקבות האבחנה לשקול אם לתת משקל שונה לשני סוגי המידע. המנכ"ל הוסיף כי הממונה הורה ללשכות האשראי לבחון את האופן שבו הן משקללות את המידע השלילי בדירוג האשראי שהן מפיקות ללווה, והכול בהתאם לסטנדרטים שמקובלים בעולם ובהתאם לכללים שפרסם הבנק העולמי. המנכ"ל ציין כי לאחר תקופה שבה נרשמה ירידה מסוימת בפניות הציבור הקשורות למערכת, עלה היקף הפניות לרמתו הקודמת. אבל כעת כל התקנים ביחידה המטפלת בפניות איושיו, והפיגורים שהיו בטיפול בפניות נסגרו. המנכ"ל הדגיש כי היחידה נסמכת בעיקר על כוח האדם של הבנק. הוא דיווח כי לווה הגיש תביעה כנגד בנק ישראל וכנגד הבנק המסחרי שלו על נזק שנגרם לו, לטענתו, בגלל מידע שגוי במערכת. המנכ"ל ציין כי בית המשפט קיבל את עמדת הבנק שלפיה אין לראות בו צד לתביעה. המנכ"ל הוסיף כי מבחינת בנק ישראל מדובר בהחלטה תקדימית חשובה. המנכ"ל גם דיווח כי הבנק פועל לקלוט עובדים אשר יעסקו בפיקוח ובקרה על לשכות האשראי ועל הפעולות של מקורות המידע המעבירים מידע למאגר, של המשתמשים בנתוני אשראי ושל מיופי כוח בתמורה – כפי שדורש חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016. בתשובה לשאלת חבר מועצה אמר המנכ"ל כי הסתיים תהליך החפיפה בין הממונה היוצא לממונה הנכנס, אבל הממונה היוצא ממשיך להיות מעורב בעבודת הוועדה המייעצת לעניין הוראות הממונה, אשר הוקמה על פי החוק.

פרויקט הבינוי

מנכ"ל הבנק דיווח כי הסתיים שלב של בדיקות התאמת מרכז הטכנולוגיה והחירום המבנה לתקן Tier4 – שאותו אמורה להעניק חברת Uptime. שלב זה התקיים באמצעות העברת צילומים של המבנה, בצורה מאובטחת, לחברה. המנכ"ל הוסיף כי התקבל האישור לאכלס את המבנה (טופס 4), והחלה ההעברה של חדר התקשורת, התקנת ציוד מולטימדיה בקומות התת-קרקעיות ובקומות העליות, וריהוט חדרי הישיבות של המבנה – תהליך שצפוי להימשך כשלושה שבועות. המנכ"ל אמר כי על פי ההערכות אפשר יהיה לאכלס את המבנה החל מ-15 ביולי, לאחר סיום כל הבדיקות הכרוכות בקבלת המבנה לידי הבנק. לפיכך, אפשר יהיה לפנות את העובדים מהמשרדים שבאחת הקומות שבבניין הדיור החלופי עד ה-3 בספטמבר. המנכ"ל הוסיף כי הבנק ממתין שהקבלן ימסור לו את "תיק המתקן" של מרכז הטכנולוגיה והחירום, וכעת מתקיים תהליך של העברת הידע על תפעול המבנה לאנשי הבנק. כמו כן, הבנק נערך להתמודד בהיבט המשפטי עם חילוקי הדעות בינו לבין הקבלן.

מטבע

1*

נושא 3 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא תהליכי הנפקה של מטבעות זיכרון מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא תהליכי הנפקה של מטבעות זיכרון (נספח א')

המבקר הפנימי ציין כי בנק ישראל הוא בעל הסמכות להנפיק מטבעות זיכרון ומטבעות מיוחדים. מטבעות הזיכרון הם הילך חוקי במדינת ישראל ולפיכך יכולים לשמש גם כאמצעי תשלום. המבקר גם ציין כי כיום יש גוף אחד שמשווק את מטבעות הזיכרון, למרות שאין לו בלעדיות על כך. עוד ציין המבקר כי למעט המלצה אחת שלא תבוצע, כל ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת מקובלות על המבוקרים. הוא הפנה את תשומת לב חברי המועצה לליקויים שהדוח מצביע עליהם בקשר לניהול המלאי הפיזי של מטבעות הזיכרון והמטבעות המיוחדים. כל ההמלצות שהביקורת הפנימית גיבשה לנוכח הליקויים הללו מקובלות, למעט אחת, שככל הנראה אי אפשר ליישמה בהינתן מערכת המידע הנוכחית.

המבקר הפנימי הפנה את תשומת לב חברי המועצה לבעיה של הפרדת תפקידים, שבאה לידי ביטוי בהיעדר פונקציה של הנהלת חשבונות שתעסוק בחיוב הלקוח הרוכש מטבעות זיכרון. לדבריו, בדיון אצל המנכ"ל סוכם כי הנושא ייבחן, ועד לסוף הרבעון יגובשו שיטות עבודה מתאימות.

המבקר הפנימי התייחס לממצאי הביקורת הנוגעים לנוהג להעניק כתשורה למארחים בחוץ לארץ מטבע זיכרון. הביקורת מצאה כי אין בקרה אפקטיבית על החזרת מטבעות זיכרון שלא נמסרו למארחים. גם בעניין זה סוכם בדיון אצל המנכ"ל ששיטות העבודה המתאימות ייקבעו עד לסוף הרבעון. המבקר ציין כי הייתה התלבטות באשר לגורם שיפקח על ההחזרה – מחלקת המטבע המשמשת כמחסן המנפק או החטיבה למשאבי אנוש ומינהל שבה נערכת ההתחשבות בגין נסיעה לחוץ לארץ. לאחר הדיון אצל המנכ"ל הסכימה מחלקת המטבע לפקח על ההחזרה.

המבקר הפנימי התייחס להמלצה נוספת – לבצע הערכת שווי למטבעות ולרשום אותה בספרי החשבונות ובמאזן של בנק ישראל. המבקר ציין כי ייתכן שליישום המלצה זו תהיה השפעה רוחבית נוספת, שלא נבדקה במסגרת דוח הביקורת, באשר לרישום בספרים

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

של כלל השטרות שבכספות של הבנק. בדיון אצל המנכ"ל סוכם כי הנושא ייבחן על ידי רואה החשבון המבקר לקראת שנת הכספים הבאה.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא תהליכי הנפקה של מטבעות זיכרון.

נושא 4 בסדר היום: דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום

מצורפת תמצית של דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום (נספח ב') המבקר הפנימי ציין כי דוח הביקורת המקורי הופץ ב-15.12.2015, נדון בוועדת הביקורת ב-30.12.2015, ובמועצה המנהלית ב-7.01.2016. דוח הביקורת המקורי כלל 12 המלצות וכולן יושמו. במסגרת ביקורת המעקב גובשו 4 המלצות חדשות, שמהן יושמו שתיים. שתי ההמלצות האחרות עוסקות בהסדרה נהלית של הרשות הייעודית הפיננסית – גוף שנמצא בפיקוח על הבנקים. במסגרת דיונים בדוח עלה הצורך לבחון את האפשרות לאחד את שני הגורמים בבנק העוסקים בהמשכיות עסקית – היחידה להמשכיות עסקית והרשות הייעודית הפיננסית. בדיון אצל הנגיד, הציעו שני הגורמים הצעה למתכונת פעילות. הנושא צפוי לבוא להכרעת הנגיד לאחר שיבחן את הנושא.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, הוסיף כי המפקחת לשעבר על הבנקים הסבירה לוועדה כי שני הגורמים הללו אומנם עובדים בשיתוף פעולה מלא, אבל לשניהם מטרות שונות: הרשות הייעודית הפיננסית פועלת כלפי המערכת הבנקאית, משמע עם אוריינטציה כלפי חוץ, בעוד שהאוריינטציה של היחידה להמשכיות עסקית היא כלפי בנק ישראל ועובדיו פנימה, לרבות עובדי הפיקוח על הבנקים. חבר המועצה אמר כי הוועדה שוכנעה בצורך להפריד בין שני הגופים, אבל על נגיד הבנק להכריע בסוגיה. המבקר הפנימי הדגיש כי בתקופת הקורונה ניכר היטב שיתוף הפעולה בין שני הגופים.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום.

נושא 5 בסדר היום: דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח ביקורת בנושא פיקוח על הבנקים-סייבר מצורפת תמצית של דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא פיקוח על הבנקים-סייבר (נספח ג')

המבקר הפנימי ציין כי דוח הביקורת המקורי הופץ ב-14.04.2018, נדון בוועדת הביקורת ב-8.11.2018 ובמועצה המנהלית ב-2.12.18. דוח הביקורת המקורי כלל 14 המלצות שמתוכן יושמו 12, ולדבריו מדובר בהמלצות לא פשוטות ליישום. המלצה אחת שלא יושמה עוסקת ביישום של כלים ממוכנים, אשר יסייעו לקבל תמונת מצב בזמן אמת על מוכנות הבנקים לאירועי סייבר. האפיון של המערכת נקבע לשנת 2020 והביקורת הפנימית צפויה לקבל עד סוף השנה לו"ז של הפרויקט, שאחריו תוכל לעקוב. ההמלצה השנייה עוסקת בהסדרת דיווחי הבנקים בדגש על מהות, תזמון ורמת הפירוט. המבקר הפנימי ציין כי הוראת דיווח בנושא צפויה להתפרסם עד סוף חודש יוני 2020. הוא הדגיש כי הפיקוח על הבנקים פעל היטב ליישם את ההחלטות שנכללו בדוח הביקורת המקורי, אך אין בעובדה זו כדי לבטל את הסיכון להתרחשות אירועי סייבר בבנקים המסחריים.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, אמר כי הוועדה לענייני ביקורת החמיאה לפיקוח על הבנקים על יישום ההמלצות, וציין כי הפיקוח איחד שתי יחידות שלו – את יחידת הסייבר עם אגף החדשנות.

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא מערכת מלוות חוץ

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא מערכת מלוות חוץ (נספח ד')

המבקר הפנימי הזכיר כי הביקורת הפנימית ערכה מטלה של ספירה וביעור של תעודות מלוות חוץ שהצטברו במשך 8 וחצי שנים. בעקבות המטלה האמורה ערכה הביקורת הפנימית מטלת ביקורת הנוגעת למערכת המידע התומכת בפעילות מלוות החוץ. הביקורת מצאה כי המערכת ישנה והתחזוקה שלה אינה אופטימלית. לפיכך צריכה להתקבל בבנק החלטה אם לשדרג או להחליף את המערכת.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, אמר כי בדיון שהתקיים בוועדה הוא שאל מהו היקף מלוות החוץ, ונענה כי מדובר בסכום נמוך יחסית המעמיד בספק את הכדאיות, בהיבט של עלות-תועלת, אפילו של שדרוג המערכת. לפיכך, הוועדה ביקשה שהבנק יפעל מול משרד האוצר כדי לקדם את העברת הטיפול במלוות החובה מבנק ישראל.

מנכ"ל הבנק אמר שבנק ישראל בוחן מזה 5 שנים, ביחד עם משרד האוצר, חלופות לניהול מלוות המדינה על ידי בנק ישראל. שתי החלופות המוצעות הן משרד האוצר והאפוטרופוס הכללי. גם אם יוסכם על חלופה יידרשו תיקוני חקיקה ופתרונות תקציביים.

^{2*} היועצת המשפטית ציינה שהבנק פנה למשרד האוצר וביקש לכלול את הפתרון בחוק ההסדרים הקרוב.

חבר מועצה תמך ברעיון והציע כי היועצת המשפטית תכין טיוטה להצעת חוק שתיכלל בחוק ההסדרים, אשר תשלח, לאחר שתבחן על ידי המנכ"ל הנגיד, אל משרד האוצר.

^{3*}

היועצת המשפטית הבהירה שדוח הביקורת התייחס רק למלוות החוץ, אבל יש עדיין יתרות של מלוות מדינה נוספים.

מנכ"ל הבנק אמר שהיקף מלוות המדינה הישנים הוא כחצי מיליארד ש"ח. הוא אמר כי נשמעו טענות כלפי בנק ישראל על כי אינו עושה די כדי להביא לידיעת המלווים ויורשיהם את הזכות לפדות את המלוות.

חבר מועצה ציין שכדאי לנסות ולמצות את כל האפשרויות. ולכן כדאי, לדעתו, להעביר אל משרד האוצר טיוטה להצעת חוק שתכלול במסגרת חוק ההסדרים.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא מערכת מלוות חוץ.
2. המועצה מבקשת לפעול בכל האמצעים לקדם את העברת המלוות למשרד האוצר או לאפוטרופוס הכללי.

נושא 7 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא ביעור מלוות חוץ

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא מערכת מלוות חוץ (נספח ה')

² הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

³ הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

המבקר הפנימי דיווח כי הביקורת ערכה ספירה וביעור מלא של תעודות של מלוות חוץ (BONDS) שנפדו בתקופה יולי 2018 עד יוני 2019, ולא היו ממצאים או המלצות בעקבות זאת.

נושא 8 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא קמפיינים הסברתיים לציבור

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא קמפיינים הסברתיים לציבור (נספח ו')

המבקר הפנימי אמר שלבנק יש ממשקי הסברה לציבור הרחב, באמצעים שונים שלהם אחריות יחידות ארגוניות שונות בבנק: לשכת הדוברות וההסברה הכלכלית, שבראשה עומד דובר הבנק, אחראית על הסברת פעולות הבנק באמצעות פרסום מידע, הוצאת הודעות לעיתונות, תדרכי עיתונאים ועוד. אתר האינטרנט של הבנק מתוחזק על ידי האגף להפצת מידע ולקשרים בין-לאומיים. המבקר אמר שלערכתו המצב שבו מסעות הפרסום (קמפיינים) לציבור מבוזרים בין יחידות שונות בבנק הוא בעייתי מאוד. למשל, יחידת מטה ואסטרטגיה ופרויקטים מיוחדים בפקוח על הבנקים עורכת מסעות פרסום משלה, כמו גם אגף ההנפקה במחלקת המטבע, מחלקת חות"ם והממונה על שיתוף בנתוני אשראי. כל אחד מהגופים עורך מסעות פרסום בתחום עיסוקו המקצועי. עריכת מסעות הפרסום כרוכה בהתקשרות עם גורמים חיצוניים ליצירת הקמפיין (משרדי פרסום) ולרכישת מדיה תקשורתית (טלוויזיה, רדיו, עיתונים, אינטרנט וכיו"ב). על פי רוב ההתקשרות מתבצעת באמצעות הלפ"מ (לשכת הפרסום הממשלתית). המבקר הפנימי הוסיף כי היעדר גורם מקצועי בבנק שמתכלל את מסעות הפרסום, עשוי לפגוע בהיבטים מקצועיים שלהם. לדבריו, בדיון שהתקיים בדוח הביקורת אצל הנגיד נמסר כי הפתרון לבעיית הביזור צפוי להינתן במסגרת התוכנית האסטרטגית של בנק ישראל.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, ציין כי אומנם ניכר שחטיבות הבנק משתפות פעולה וידע בנוגע למסעות פרסום, אבל לצורך מיתוג יעיל יותר של הבנק חשובה האחידות של המסרים ושל המונחים המקצועיים הכלולים במסעות הפרסום. לדבריו, לוועדה נמסר כי המלצות הביקורת הכלולות בדוח ייבחנו על ידי גוף אשר צפוי לקום במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק, ואשר תפקידו יהיה לרכז את נושא התקשורת וההסברה של הבנק.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא קמפיינים הסברתיים לציבור.

נושא 9 בסדר היום: *4

נושא 10 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא תקשורת פיזית

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא תקשורת פיזית (נספח ח')

המבקר הפנימי ציין כי מטלת הביקורת בוצעה על ידי מומחים חיצוניים לנושא. דוח הביקורת כולל מספר המלצות בנושאים שונים, מקצועיים וטכניים, וכולן מקובלות.

חבר מועצה שאל מדוע הביקורת נדרשה למטלה זו ואם היו בעיות שבעטיין הוחלט לערוך אותה.

המבקר הפנימי השיב כי לא היו בעיות שבעטיין נדרשה הביקורת לנושא, אלא שמדובר בעניין מורכב מאוד ועתיר סיכונים. ואומנם הביקורת העלתה ממצאים ובעקבותיהם הומלצו המלצות.

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח ביקורת בנושא תשתיות תקשורת פיזית.

נושא 11 בסדר היום: הדוח השנתי של הביקורת הפנימית לשנת 2019

המבקר הפנימי ציין כי הדוח, המסכם את פעילותה של הביקורת הפנימית בשנת 2019, כולל נתונים רבים על אודות ביצוע תוכנית העבודה, על צוות העובדים והתקנים, ועל נוהלי העבודה. מהדוח עולה כי הספק ביצוע מטלות הביקורת היה טוב, אם כי לא כל המטלות שתוכננו בוצעו. זאת בעיקר עקב הגידול הניכר, שהחל ב-2019, במספר תלונות הציבור ותלונות עובדי הבנק שהגיעו אל הביקורת הפנימית אשר מתמודדת גם ב-2020 עם תופעה זו.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, ציין כי ההספק ואיכות העבודה של הביקורת הפנימית בשנת 2019 היו טובים מאוד, בעיקר לנוכח המטלות שהתווספו במהלך השנה לתוכנית העבודה שלה – בין אם מטלות פרויקטאליות ובין אם טיפול בתלונות. לדבריו, הוועדה מרוצה מאוד מעבודת המבקר הפנימי. הוא הוסיף כי הוועדה הנחתה את המבקר לתת עדיפות לכל מטלה הקשורה במערכת לשיתוף בנתוני אשראי לנוכח חשיבותה הציבורית.

המבקר הפנימי דיווח כי הכשיל שתי מטלות ביקורת מפני שלא היה מרוצה מהתוצרים שלהן.

נושא 12 בסדר היום: עדכונים מהוועדה לענייני ביקורת

המבקר הפנימי דיווח כי עדכן את נוהל העבודה של הביקורת הפנימית. לדבריו, הנוהל הקודם אושר על ידי ועדת הביקורת בפברואר 2012, והנוהל החדש, המובא כעת לאישור המועצה, ערוך במבנה שונה לגמרי ועונה על תכנים מקצועיים עדכניים. לדוגמה, הדוח הנוכחי כולל פרק העוסק בתוכנית האיכות, נושא שכלל לא הוצג בנוהל הקודם. אומנם סקירות איכות התבצעו במהלך השנים, אך זאת מבלי שהוסדרו בהיבט הנוהלי. המבקר הפנימי ציין כי הנוהל הנוכחי נבחן על ידי היועצת המשפטית וכל השינויים שהוסכמו עמה שולבו בנוהל במלואם.

המבקר הפנימי פירט את הנושאים הכלולים בנוהל: לצד דברים כלליים, הנוהל עוסק בתהליכי העבודה של הביקורת הפנימית, לרבות הגדרת הייעוד של הביקורת הפנימית, מטרותיה, כפיפותה, תפקידיה, סמכויותיה, אחריותה, דרכי פעולתה, תוכניות העבודה, פעולותיו של המבקר הפנימי, שלבים עיקריים בביצוע מטלת ביקורת, גיבוש דוח הביקורת, מעקב אחר תיקון ליקויים, תיעוד, אחריות המבוקרים, כללי דיווח וכמובן תכנית האיכות. הוא ביקש מהמועצה לאשר את הנוהל שחלק מסעיפיו נוגעים לעבודת המועצה. זאת, לאחר שהוועדה לענייני ביקורת דנה בנוהל והמליצה למועצה לאשרו.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה כי בישיבת הוועדה לענייני ביקורת התקבלו גם החלטות שאינן נוגעות לדוחות הביקורת שנדונו בישיבה.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, הסביר כי הוועדה דנה בישיבתה האחרונה בהתקשרויות של הבנק שנערכו במסגרת פטור ממכרז – למשל מהטעם של ספק יחיד או התקשרויות המשך מטעמים של יעילות וחסכון וכיו"ב – שעליהן מקבלת הוועדה דיווח בדיעבד. חבר המועצה ציין כי הוועדה ביקשה בעבר מהמבקר הפנימי להסב את תשומת ליבה למספר התקשרויות על פי שיקול דעתו, והדיון בוועדה מתמקד בדרך כלל בהתקשרויות אלה. לגבי שתיים מההתקשרויות הוועדה ביקשה כי יוצגו למועצה עדכונים והסברים נוספים. אחת ההתקשרויות שנדונו הייתה בעניין התקנת אנטנות של חברת פרטנר בבנייני הבנק, שנועדו לאפשר קליטה סלולרית לעובדי הבנק המנויים על הרשת של פרטנר. זאת בעלות של 500 אלפי ש"ח. חבר המועצה אמר שהואיל והוועדה

סבורה כי ההתקשרויות של הבנק, ובהן אלה בפטור ממכרז, צריכות להיות מושכלות (ללא קשר להיקפן), היא ביקשה מהמנכ"ל לבדוק את ההתקשרויות, בהיבט של כמה עובדים סובלים מבעיות בקליטה הסלולרית ובאילו בניינים, ולעדכן את הוועדה בתוצאות הבדיקה.

חבר המועצה הקודם ציין כי הוועדה דנה בהתקשרויות נוספת של הבנק בפטור ממכרז, בהיקף של 6 מיליוני ש"ח לתקופה של 3 שנים, עם "מועדון טוב". ההתקשרויות כוללת מנוי Free Fit לעובדי הבנק. חבר המועצה אמר כי הוועדה ביקשה לקבל הסבר מפורט, בכתב, על היקף ההתקשרויות. כמו כן היא ביקשה שהבנק יציג למועצה את ההתקשרויות הואיל ולפחות חלק ממנה – זה הנוגע להטבה של המנוי ל-Free Fit – לא קיבל את אישור המועצה.

מנכ"ל הבנק אמר שלמיטב זכרוננו הדברים הוצגו למועצה ולממונה על השכר במשרד האוצר, אך מכל מקום יש בדעתו להציגם למועצה בצורה מסודרת.

חבר מועצה שאל אם הבנק חייב לקבל אישור מראש מהממונה על השכר, לכל הטבה הניתנת לעובדי הבנק.

5*

חבר מועצה שאל מהי ההגדרה של רווחת העובדים, שמימונה על ידי הבנק צריך לקבל אישור מהממונה על השכר.

6*

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שתי החלטות נוספות שקיבלה הוועדה: "הוועדה מבקשת לקבל דיווח מהגורם האחראי לביצוע החלטה, כאשר החלטה אינה מיושמת בלו"ז שנקבע" ו"הוועדה מבקשת מהמנכ"ל לבחון את חלוקת התפקידים בין אגף הרכש לאגף החשבות בנוגע לאישור חשבוניות ותשלומים, ולהציגה לוועדה".

היועץ למנכ"ל אמר כי טרם התקיים דיון אצל המנכ"ל בנוגע להחלטה השנייה.

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, ציין כי רואה החשבון המבקר מסר כבר לפני מספר חודשים – לאחר שערך בדיקה מקיפה לבקשת הוועדה – המלצה ברורה בנוגע להפרדת סמכויות, שמשום מה אינה מיושמת. חבר המועצה אמר שהוא דורש ליישם את ההמלצה בהקדם, מפני שמדובר בסוגיה קריטית.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הסבירה שחבר המועצה התייחס לשתי החלטות שקיבלה הוועדה לענייני ביקורת בתחילת פברואר, אשר נקבע כי ייושמו בתוך חודש: "הוועדה מבקשת ליישם את הפתרון המקורי שהוצע בנושא סוגיות מספר ודרג החותמים על הוראת תשלום במס"ב. כל פתרון אחר יש להעביר לעיון המבקר הפנימי ולרואה חשבון המבקר" ו"הוועדה מבקשת ליישם את הצעת רואה החשבון המבקר בנוגע לסוגיות הפרדת החתימות במערכת זה"ב".

⁵ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית.

⁶ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית.

היועץ למנכ"ל הבהיר כי מה שמסר קודם – באשר לדיון שטרם התקיים אצל המנכ"ל – נוגע לסוגיה של הפרדת תפקידים בין החשבות לבין הרכש, שנועדה למנוע כפל תפקידים. לעומת זאת, ההמלצה הנוגעת לחתימה על הוראת תשלום במס"ב יושמה כמעט במלואה. בין השאר, ניתנו למנכ"ל הבנק האמצעים הדרושים כדי שיוכל לאשר תשלומים בעסקאות מסוימות.

חבר מועצה אמר שסוגיית הפרדת התפקידים בין החשבות לבין הרכש היא עניין ניהולי שמנכ"ל הבנק אמור להכריע בו. לעומת זאת, סוגיית סמכויות החתימה על תשלומים של הבנק היא בוודאי עניין לוועדה לענייני ביקורת ולמועצה המינהלית.

מנכ"ל הבנק אמר כי יציג למועצה את תוצאות הדיון שיקיים בסוגייה הראשונה.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הקריאה החלטה נוספת שקיבלה הוועדה לענייני ביקורת: " הוועדה מבקשת לקיים דיון נוסף בהתקשרות עם חברת KPMG, יש להציג בדיון את התוכנית העסקית, נתונים מפורטים על ההתקשרות שבוצעו והמתוכננות – תכולה ועלות כולל היבטים משפטיים על השירותים הניתנים בהתקשרות ".

חבר מועצה, המשמש כחבר בוועדה לענייני ביקורת, אמר שבדיון שהתקיים בוועדה דיווח מנכ"ל הבנק שעובדי הבנק ממלאים יותר ויותר תפקידים במערכת לשיתוף בנתוני אשראי, תפקידים שמולאו קודם על ידי יועצים חיצוניים. חבר המועצה שאל מהו היקף הייעוץ החיצוני הקיים כעת. להערכתו, עלות יועצים חיצוניים עולה על זו של עובדי הבנק. הוא הוסיף כי למרות הפער בעלויות כדאי, לדעתו, שהמעבר לשימוש בכוח האדם של הבנק יהיה הדרגתי, כדי לא לפגוע ברמת השירות לציבור.

מנכ"ל הבנק ציין כי יש תחומים שבהם אי אפשר להחליף, לפחות לפי שעה, את הייעוץ החיצוני בכוח האדם של הבנק. לדוגמה, בתחום הבדיקות של המערכת ובתחום ההגנה מפני סיכונים סייבר. עם זאת, צריך יהיה לערוך מכרז לשירותי הייעוץ החיצוני לנוכח העובדה שההתקשרות עם KPMG תפקע מתישהו.

חבר המועצה הקודם הסכים עם המנכ"ל ואמר שלעצם החלפת היועצים החיצוניים תהיה עלות, למשל זו הכרוכה בזמן ללימוד המערכת.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית הקריאה החלטה נוספת שקיבלה הוועדה לענייני ביקורת: " המנכ"ל יבחן את ההתקשרות עם הבורסה לניירות ערך בנוגע לעלות השימוש במערכת בטוחות ". היא ציינה כי המנכ"ל היה אמור להציג את תוצאות הבחינה בישיבת הוועדה לענייני ביקורת שאמורה הייתה להתקיים היום, ונדחתה לשבוע הבא. היא הקריאה גם החלטה שקיבלה הוועדה, הנוגעת להצגת תקציבי פרויקטים לוויניים בתקציב הפרויקט הראשי – החלטה שהתקבלה בקשר לפרויקט הבינוי.

חבר מועצה הציע שהמועצה תקדיש דיון רחב יותר לסוגיה זו. הוא הוסיף כי מחד גיסא הוא לא רוצה לצמצם את היכולות של הבנק לעבוד, ומאידך גיסא לא מדובר בסכומים גבוהים במיוחד.

החלטות:
המועצה מאשרת את נוהל הביקורת הפנימית.

נושא 13 בסדר היום: ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל
חבר מועצה ביקש ממנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל להציג, בנוסף לסקירה הכללית גם את תוצאות הצעדים שבהם נקט הבנק כדי להגדיל את הייצוג של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדיו, מפני שהדבר החשוב בסופו של דבר הוא לדעתו מבחן התוצאה.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שהבנק התקדם יפה לעבר היעד שהוצב באוקטובר 2019 – תוספת של 15 עובדים מאוכלוסיות הגיוון. היא הסבירה שהיעד האמור מתייחס לכל אוכלוסיות הגיוון ולא רק לשתי האוכלוסיות שעליהן צריך הבנק לדווח על פי חוק לשר המשפטים: מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, ומי שהוא בן העדה הדרוזית.

חבר המועצה הקודם הבהיר כי גם אם היעד יושג, אך זאת מבלי לגייס עובדים מקרב שתי האוכלוסיות האמורות, הרי שהבנק לא עמד במשימה. זאת, למרות שיש כמובן חשיבות רבה, בהיבט החברתי, לגיוס עובדים מקרב כל אוכלוסיות הגיוון.

מנהל אגף משאבי אנוש דיווח כי בבנק היו בסוף 2019 12 עובדים מקרב מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה – ירידה של 1 בהשוואה לסוף 2018. זאת לאחר ש-4 עובדים עזבו את הבנק ו-3 גויסו. נכון להיום המספר עומד על 14, וייתכן שבקרוב יגויס עובד נוסף.

מספר העובדים מקרב בני העדה הדרוזית עמד בסוף 2019 על 2 – ירידה של 1 בהשוואה לסוף 2018. נכון להיום המספר עומד על 3, ותהליך לגיוס עובד נוסף מצוי לקראת סיום.

עובדת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל ציינה כי שיעור העובדים בבנק מקרב מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, עומד על כ-1.3% בהשוואה לשיעור של כ-1.8% בקרב האוכלוסייה במדינה.

בתשובה לשאלת חבר המועצה ציינה מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית כי שיעור של 1.8% מעובדי הבנק משמעותו 16 עובדים.

חבר מועצה הציע לכלול בדיווח לשר המשפטים את העובדה שהבנק הגדיל עד כה במהלך 2020 את מצבת כוח האדם שלו ב-9 עובדים הנמנים על אוכלוסיות הגיוון, זאת לעומת יעד של 15 שהוא הציב לעצמו עבור השנה כולה.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל הדגישה כי ההתקדמות שחלה בגיוס עובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון הייתה בתקופה שהתאפיינה ברובה במשבר הקורונה.

חבר מועצה אחר אמר שבנק ישראל צריך לדווח לשר האוצר רק נתונים שהוא מתבקש לדווח על פי חוק. למועצה המינהלית, לעומת זאת, אפשר ורצוי להציג את התמונה המלאה בעניין אוכלוסיות הגיוון בבנק.

מנהל אגף משאבי אנוש ציין כי מספר העובדים בבנק מקרב מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, מתקרב כיום למספר המייצג את שיעורם באוכלוסיית המדינה – 1.6%. מפני שלאחר שיסתיים הליך הגיוס של עובד נוסף מקרב אוכלוסייה זו יעמוד המספר בבנק על 15.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל סקרה את הפעולות שבהן נוקט הבנק כדי להגדיל את הייצוג ההולמ של האוכלוסיות הזכאיות בקרב עובדיו: (1) החטיבה גייסה סטודנטית מקרב האוכלוסייה הערבית, שתסייע לקדם גיוס עובדים מקרב אוכלוסייה זו באמצעות הרשתות החברתיות; (2) הוקם פורום הכולל נציגים מכל החטיבות בבנק שבו דנים ועורכים פעילויות במטרה להגביר את הייצוג ההולמ בבנק. אחת הפעילויות הייתה סיור ביישובים ערבים כדי להכיר טוב יותר את התרבות הערבית. מנהלת החטיבה מסרה כי

פעילות הפורום אפילו יצרה תחרות בין החטיבות – מי מהן תצליח לגייס יותר עובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון. (3) קבלת סיוע מחברות השמה המתמחות באוכלוסיות גיוון.

מנהל אגף משאבי אנוש הוסיף כי ביחד עם החטיבות בבנק נערך מיפוי של המשרות בבנק שבהן ניכר ייצוג חסר של אוכלוסיות גיוון, והחטיבות הונחו לאייש אותן בעובדים מאוכלוסיות אלה. בנוסף הבנק בוחן קורות-חיים של מועמדים מקרב אוכלוסיות גיוון, שניגשו למכרז כלשהו ולא זכו בתפקיד. הבנק מזמן את המועמדים ומראיין אותם לתפקידים שהם עשויים למלא בהתאם לכישוריהם. לדבריו, כעת נבחנים בדרך זו 4 מועמדים לתפקידים שונים. מנהל האגף ציין כי המודעות לנושא הייצוג ההולם גברה מאוד בקרב עובדי ומנהלי הבנק, והם נרתמים לסייע.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל העריכה כי אפשר יהיה להשיג את היעד של 15 עובדים נוספים מקרב אוכלוסיות הגיוון ב-2020.

חבר מועצה אמר שמדובר בנושא חברתי מהמעלה הראשונה, ולכן צריך להתמיד בו לא מתוך חובה אלא מתוך תחושת שליחות.

מנכ"ל הבנק אמר שההישג הגדול של הבנק בנושא זה, היה הפיכתו מאתגר של החטיבה למשאבי אנוש ומינהל לאתגר של הנהלות החטיבות. לדבריו, צריך להמשיך בפעילות ההסברה בקרב עובדי הבנק כדי לעודד ליוזמות ולפעולות נוספות.

חבר מועצה אמר שגם הוא חש בשינוי שחל בתרבות הארגונית בבנק ביחס לנושא זה, והוא מברך על כך.

חבר מועצה אחר אמר שבעקבות העלייה בהיקף העבודה מרחוק, עקב משבר הקורונה, והאמצעים שקיימים כיום בבנק לצורך זה, אפשר יהיה אולי לגייס עובדים שנמנעו עד כה מלהציג מועמדות לתפקידים בבנק לנוכח המרחק הגיאוגרפי של מגוריהם ממשרדי הבנק.

חבר המועצה הקודם בירך את עובדת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל שמרכזת בבנק את נושא גיוס העובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון, על עבודתה החשובה בהיבט חברתי גם ברמה הלאומית.

החלטות:

1. המועצה המינהלית קיבלה דיווח מהנהלת הבנק על המאמצים שהנהלה עושה לגייס עובדים הזכאים לייצוג הולם בהתאם לסעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, המפנה לסעיף 50א. המועצה מתרשמת שהנהלת הבנק עושה מאמצים יוצאי דופן לגייס עובדים מאוכלוסיות הגיוון ומעודדת מהלכים אלו. המועצה רואה לפניה אתגר להגדיל באופן משמעותי את מספר העובדים מאוכלוסיות הגיוון בשנים הבאות.
2. המועצה המינהלית קיבלה את המלצת הבנק, לפיה הבנק ימשיך לפעול בשנת 2020 להגדיל את מספר העובדים מקרב מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, מקרב מי שהוא בן העדה הדרוזית ומקרב האוכלוסייה הערבית. לשם כך הבנק ימשיך לפעול להגדיל את מספר המועמדים הניגשים למכרזים בבנק מקרב אוכלוסיות אלה. זאת, בין השאר, באמצעות המשך חיזוק הקשר עם עמותות וארגונים באוכלוסיות הרלוונטיות והמשך קיום מפגשי חשיפה.
3. המועצה המינהלית תדווח למשרד המשפטים על החלטותיה כאמור באשר למי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה או שהוא בן העדה הדרוזית, בלוויית מכתב הבנק.

נושא 14 בסדר היום: סקירה על עבודת קצינת הציות

מנכ"ל הבנק אמר שנושא הציות, החדש יחסית בבנק, מעסיק גם אותו לא מעט. לדבריו, ב-2020 המשיכה קצינת הציות לקדם את ניהול סיכון הציות – בדגש על איסור הלבנת הון ומימון טרור, הטמעת כללי אתיקה ובהם כללי השקעות, וטיפול בעבודה פרטית. לדבריו, משבר הקורונה העצים את הסיכונים הללו, וקצינת הציות בדקה כיצד בנקים מרכזיים אחרים מתמודדים עם סיכון הציות בתקופה זו. במקביל המשיכה קצינת הציות לפתח את התשתיות בבנק לניהול הסיכון, לרבות כתיבת מסמך מדיניות לניהול סיכון הציות המתאר, בין השאר, את ממשקי עבודה בינה לבין יחידות הבקרה האחרות, והכנת תיקון לנוהל דיווח על אירועי כשל בהתייחס לתחום הציות. המנכ"ל ציין כי ככלל החטיבות בבנק משתפות פעולה היטב עם קצינת הציות. ועם זאת, כדי לחזק את תרבות הציות בבנק ולהדגיש לעובדים את חשיבות ניהול סיכון הציות, צריך לשלב אותו באסטרטגיה של הבנק ולהעניק מעמד עצמאי לפונקציה זו כחלק ממערך הבקרה של הבנק.

חבר מועצה ביקש מקצינת הציות להציג את תפיסת עולמה בתחום הציות. חבר המועצה אמר כי בקהילה העסקית יש ויכוח גם באשר לצורך בפונקציית ציות וגם באשר לממשקי העבודה שלה עם ביקורת הפנים. הוא כשלעצמו סבור שמדובר בפונקציה חשובה שנועדה למנוע מעובדים למעוד ולעשות דברים לא ראויים או לעבוד בתהליכים לא נכונים.

קצינת הציות הציגה את הרקע המקצועי שלה בבנק ישראל. לדבריה, פונקציית הציות קיימת בהרבה בנקים מרכזיים בעולם. בחלק גדול מהם תחום האחריות העיקרי הוא אתיקה וכללי התנהגות. נושא האתיקה בבנקים מרכזיים כולל בדרך כלל חמישה תחומים עיקריים: ביצוע השקעות פרטיות, כללים לאישור עבודה פרטית, נוהל קבלת מתנות והשתתפות באירועים, שמירה על סודיות ומניעת ניגודי עניינים. בתפקידה היא תעסוק גם בתהליכי איסור הלבנת הון ומימון טרור – תחום שלא תמיד נמצא באחריותו של קצין הציות בבנק מרכזי. לדעתה, כלי חשוב בפיתוח תרבות הציות בארגון הוא נהלים ארגוניים. לכן היא ביקשה מהמנכ"ל, והוא אישר – להצטרף לוועדת הנהלים בראשותו. היא גם ביקשה, במסגרת תיקון של נוהל לכתיבת נהלים, לקבל להערות כל נוהל ארגוני שיש בו הוראות חוק. זאת כדי לבחון את הנוהל ולוודא שהוראות החוק והוראות אחרות מוטמעות בו כהלכה, שקיימים תהליכי עבודה סדורים, ושמפעילים תהליכים נכונים של ניהול סיכונים ציות.

חבר המועצה הקודם שאל את קצינת הציות באיזו מידה היא רואה את עצמה כאחראית להטמיע בבנק תרבות שבה העובד דואג כל העת למלא את תפקידו באופן שעולה בקנה אחד עם כללי ותהליכי העבודה הנכונים. חבר המועצה הוסיף כי מחד גיסא קיומה של פונקציית ציות עשויה להפחית מחויבות של עובד לכללים, מפני שהוא יודע שיש גוף בקרה שיתקן אחריו. מאידך, הטמעה מוצלחת בארגון של תרבות ציות, עשויה לייתר בטווח הארוך את פונקציית הציות.

קצינת הציות השיבה כי הטמעת תרבות של ציות ואתיקה בארגון משמעותה, בין השאר, להשפיע על עובדים לפעול על פי הנהלים ולנהוג בצורה נכונה על פי ערכי הארגון גם במקרים בהם אין הנחיות ברורות.

חבר המועצה הקודם שאל את קצינת הציות אם היא לא מייחסת משקל יתר לנושא האתיקה שהוא, לדעתו, רק חלק ממרקם שלם של פעילותו של קצין ציות.

קצינת הציות השיבה כי לדעתה ציות לנהלים ולחוקים עולה בקנה אחד עם אתיקה. אך כמובן שתרבות של אתיקה אינה מספיקה ויש לדאוג לכך שהנהלים יהיו מעודכנים, ברורים וישימים ומלווים בתוכנית הדרכה מסודרת ובהסברה. לשם כך היא הקימה דף בפורטל

לנושא הציות שבאמצעותו היא תפיץ לעובדי הבנק מידע, מסמכים ונהלים הקשורים לנושאי הציות. כמו כן היא מסיימת לבנות לומדה בנושא כללי השקעות אשר תופץ לכלל העובדים לביצוע. כלי נוסף המשמש בהסברה לעובדים הוא החוזר החודשי של משאבי אנוש. במסגרת הטמעת הקוד האתי בבנק היא סבורה שכדאי לארגן סדנאות לעובדים, שאותן יעבירו מומחים חיצוניים. בנוסף, היא הכינה טיוטת תיקון לנהל דיווח על אירועי כשל אשר יכלול גם דיווח על הפרות ציות. הטיפול באירועים הינו מרכיב חשוב בניהול סיכון ציות על מנת ללמוד מטעויות, לתקן, ולוודא שהפרות לא יחזרו על עצמן. כל אלה ביחד יוצרים, לדבריה, תרבות של ציות ואתיקה.

חבר המועצה שאל את קצינת הציות כמה עובדים כפופים לה.

קצינת הציות השיבה שלפי שעה היא עובדת לבד. חבר המועצה שאל אם היא יכולה למלא לבדה את כל המשימות שהגדירה לעצמה. קצינת הציות השיבה שהדבר אפשרי, אך הוא תלוי בהיקף המשימות שהוגדרו מלכתחילה. היא אמרה שלצורך התמודדות טובה יותר עם שני התחומים החדשים בבנק: ציות, ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, רצוי שהיא תסתייע ביועצים חיצוניים. זאת, משום שלפחות כרגע לא מדובר ביחידה ואין לה עובדים. עיקר הסיוע דרוש לה בבניית התשתית. זו כוללת מיפוי חקיקה, הערכת סיכונים, קביעת תוכניות ציות ומעקב אחר ביצוען. המיפוי יאפשר לה גם ליעץ לחטיבות לבחון אם פרויקט מסוים או פעילות חדשה שהן עומדות לבצע עומדים בהוראות החוק. לדבריה, הסיוע במיפוי (שהוא עתיר עבודה) יכול להינתן על ידי יועצים חיצוניים ממשרד עורכי דין בשילוב של יועצים בתחום הציות. היא מסרה כי נסיונותיה עד כה לגייס יועצים נתקלו בקשיים. קצינת הציות הדגישה שאדם אחד יוכל אולי להתמודד עם הרבה משימות (והיא עושה זאת) אך משימות מסוימות לא יוכלו להתבצע בצורה מקיפה ושלמה ובעיקר: מיפוי והערכת סיכוני ציות בכלל יחידות הבנק. לדבריה, היא לא תחוש בנוח עד אשר סיכוני הציות, או לפחות המהותיים בהם, יטופלו ועד אשר יושלמו עבודות התשתית שיניחו את היסודות לפעילות פונקציית הציות בבנק. ולהשגת אלה היא זקוקה ליועצים חיצוניים.

לשאלת חבר המועצה השיבה קצינת הציות שהיא כפופה ישירות למנכ"ל הבנק, ועבודתה מתואמת עמו באופן שוטף.

חברי מועצה שאלו על ממשקי העבודה של קצינת הציות עם פונקציות בקרה אחרות כמו היחידה לניהול סיכונים והביקורת הפנימית. המבקר הפנימי השיב כי קצינת הציות והוא מקיימים פגישות לצורך עדכון או תיאום פעילויות. הוא הוסיף כי שיטות העבודה שלהם שונות במקצת, מפני שכללי הביקורת הם אחרים משיטת העבודה של קצינת הציות. הוא ציין כי כחלק מהתיאום ביניהם הוא מוסר לה, לידיעה ולעיון, דוחות ביקורת שיש בהם נגיעה לנושא הציות.

חבר מועצה אמר שלדעתו ההבדל העיקרי בשיטת העבודה בין מבקר הפנים לקצינת הציות הוא שמבקר הפנים עורך בדיקות בדיעבד, בעוד שעבודתה של קצינת הציות היא לערוך בדיקות באופן רציף, כדי לזהות בזמן אמת כשלים ברמת העובד הבודד שבקצה המערכת. בין אם כשלים בתום לב ובין אם חלילה במזיד. לדעתו, קצינת הציות צריכה למפות את רשת העבודה ולזהות פרצות שעלולות להכשיל את העובד.

קצינת הציות הסכימה לדבריהם, והוסיפה שמבקר הפנים מעביר אליה דוחות ביקורת רלוונטיים והם דנים בסיכוני הציות שעלו בהם. לדבריה, מבקר הפנים בודק בדיעבד בעוד שהיא צריכה לזהות פערי ציות באופן שוטף ולוודא שהחטיבות מצמצמות את הפערים

הללו. אחת מהדרכים לעשות זאת היא על ידי טיפול בהפרות ציות כפי שצויין קודם. באשר להבדלים בין תחומי אחריותה לבין אלה של היחידה לניהול סיכונים, אמרה קצינת הציות שהיא עוסקת בין היתר באיסור הלבנת הון ומימון טרור ובכללי התנהגות – נושאים שהיחידה לניהול סיכונים לא עוסקת בהם. לדבריה, תחומי האחריות במסגרת ניהול סיכונים תפעוליים לעומת ניהול סיכוני ציות שונים וחלוקת האחריות די ברורה בדרך כלל. לאחרונה היא גיבשה בשיתוף מנהל היחידה לניהול סיכונים עקרונות לממשק עבודה ביניהם הכולל גם התייחסות לחלוקת העבודה ביחס לטיפול באירועי כשל שיש בהם גם סיכון תפעולי וגם סיכון ציות, וקיימת טיוטת נוהל כאמור המעגנת זאת.

היועצת המשפטית אמרה שאם קצינת הציות צריכה לסקור את החוקים כדי לבדוק אם פעילות חדשה תואמת לחוק, אזי נשאלת השאלה מהו תפקיד היועצת המשפטית לעניין זה.

קצינת הציות השיבה כי המטרה שלה אינה לקבוע אילו הוראות חוק חלות על הבנק ומה כוונת המחוקק – שזהו תפקידה של היועצת המשפטית – אלא האם הוטמעו בנהלים תהליכי עבודה נכונים ונקבעו הבקורות הנדרשות, כדי לוודא עמידה בדרישות החוק בהתאם לפרשנות המשפטית שניתנה.

חבר מועצה אמר שלדעתו תפקידה של היועצת המשפטית הוא לוודא שכל הפעולות שנעשות בבנק יעשו על פי הוראות החוק והדין. תפקידה של קצינת הציות הוא לוודא שהעובדים אומנם מקיימים את ההוראות ועובדים על פי נהלים שתואמים לחוק.

מנכ"ל הבנק הציע לקיים דיון פנימי, שבו ישתתפו היועצת המשפטית וקצינת הציות, כדי ללבן את ממשקי העבודה פונקציית הציות למחלקה המשפטית. תוצאות הדיון יוצגו למועצה המינהלית.

קצינת הציות התייחסה לתוכנית העבודה שלה. לשאלת חבר המועצה השיבה כי תוכנית העבודה אושרה על ידי המנכ"ל והיא מגישה לו בכל רבעון דיווח סטטוס הכולל גם משימות חדשות שהתווספו. קצינת הציות ציינה כי לאחרונה היא השלימה כתיבה של מסמך מדיניות לניהול סיכון ציות שאושר על ידי המנכ"ל והועבר לנגיד המתאר את המבנה הארגוני של המסגרת לניהול סיכון הציות על בסיס מודל שלושת קווי ההגנה. בנוסף המדיניות כוללת את כל שלבי ניהול הסיכון, את הדיווחים שלה להנהלת הבנק ולמועצה, דיווחים אליה על הפרות ציות, ואת ממשקי העבודה שגובשו עם היחידה לניהול סיכונים, עם משאבי אנוש ועם גורמים רלוונטיים אחרים.

נושא 15 בסדר היום: מינוי חברי הנהלה

7*

⁷ הוחלט לא לפרסם – נושא רגיש בתחום יחסי העבודה.

נספח א'

דוח ביקורת בנושא תהליכי הנפקה של מטבעות זיכרון – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

על פי חוק בנק ישראל, התש"ע-2010, בנק ישראל הוא בעל הסמכות להנפיק מטבעות זיכרון ומטבעות מיוחדים. מטבעות הזיכרון יכולים לשמש גם כאמצעי תשלום המהווים הילך חוקי במדינת ישראל, אשר לא ניתן לסרב על פי דין לקבלם. בנק ישראל, בהיותו הגורם המנפיק, משמש למעשה כגורם מתכלל של הפעילויות הכרוכות בהנפקת המטבע, אל מול הממשלה, המיטבעה, המעצב, הגורמים הפנימיים בבנק ישראל וחברת שיווק המטבעות.

מטרת הביקורת היתה לבדוק את תהליכי העבודה בהנפקה של מטבעות הזיכרון.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- ניהול מלאי מטבעות הזיכרון.
- תהליכי ההתחשבות עם חברת השיווק.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין היתר, לתהליכי העבודה, לבקרה על הפעילות, לרישום בספרי הבנק וכדו'.

נספח ב'

דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום המלצות מדוח הביקורת בנושא "רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום" - נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מטרות הביקורת היו בדיקת יישומן של המלצות הביקורת, כפי שנכללו בדוח הביקורת בנושא "רשות ייעודית פיננסית לשעת חירום", ובדיקת ביצוען של החלטות וועדת הביקורת, ככל שהיו ורלוונטי. הדוח המקורי הופץ ביום 15.12.2015, נדון בוועדת הביקורת ביום 30.12.2015 ובמועצה המנהלית ביום 7.1.2016.

דוח הביקורת המקורי כלל 12 המלצות. במסגרת ביקורת המעקב, הביקורת בדקה כי, במערכת המעקב אחר יישום המלצות הביקורת, לא נסגרו משימות שביצוען טרם הושלם. כלל המלצות בוצעו. במסגרת דוח ביקורת המעקב גובשו ארבע המלצות נוספות, שתיים מהן בוצעו והאחרות במעקב אחר הביצוע. הדוח עסק, בין השאר, בסקירת נהלי העבודה בנושא, בדיווחים לרח"ל על מצב מערכת הבנקאות, בהפקת לקחים מתרגילים וכו'.

נספח ג'

דוח ביקורת מעקב אחר תיקון הליקויים ויישום ההמלצות מדוח הביקורת בנושא "פיקוח על הבנקים - סייבר" – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מטרות הביקורת היו בדיקת יישומן של המלצות הביקורת, כפי שנכללו בדוח הביקורת בנושא "פיקוח על הבנקים - סייבר" ובדיקת ביצוען של החלטות וועדת הביקורת, ככל שרלוונטי. הדוח המקורי הופץ ביום 14.8.18, הובא לדיון בוועדת הביקורת, ביום 8.11.18, ובמועצה המנהלית, ביום 2.12.18.

דוח הביקורת המקורי כלל 14 המלצות. במסגרת ביקורת המעקב, הביקורת בדקה גם כי, במערכת המעקב אחר יישום המלצות הביקורת, לא נסגרו משימות שביצוען טרם הושלם.

הדוח עסק, בין השאר, במטלות ביקורת בבנקים המסחריים ובגופים המפוקחים בנוגע להערכותם ובנוגע ליישום הוראות הנ.ב.ת. הרלוונטיות, בחלוקת הסמכויות ובהגדרה של תחומי האחריות, בסקירת כלים ממוחשבים של הפיקוח, במתודולוגיה ליישום מדיניות בנושא סייבר, בדיווחי הבנקים והגופים המפוקחים בנושא סייבר, בהוראות הפיקוח בנושא וכו'.

נספח ד'

דוח ביקורת בנושא "מערכת מלוות חוץ" – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מדינת ישראל נוהגת לגייס בעולם כספים באמצעות מלוות חוץ. מלוות אלו הינם איגרות/שטרי חוב של מדינת ישראל המוצעים בעיקרם לתושבי חו"ל, באמצעות "הסוכן הפיסקאלי", המנפיק אותם בקנדה ובארה"ב.

פדיון המלוות בחו"ל מתבצע באחריות החברה המנפיקה. פדיון מלוות בישראל מבוצע בחלק מסניפי הבנקים המסחריים. הפדיון הינו עבור סדרות שהונפקו בעבר והוגדר בתשקיפן כי ניתן לפדותן בישראל. התעודות של מלוות החוץ שנפדו מועברות לבנק ישראל. תפקיד בנק ישראל בתהליך הוא להוות ערוץ קשר (צינור) בין הבנקים המסחריים שפדו את המלוות, לבין היחידה לניהול החוב (ענבל) במשרד האוצר, שאמורה לשלם את הפדיון. בנק ישראל בודק את המלוות ואת האישורים לפדיון, מזכה את הבנקים המסחריים המשתתפים בתהליך ומחייב את חשבון משרד האוצר.

מטרות הביקורת היו לבחון את הפעילויות, תהליכי העבודה והיבטי מערכות המידע במערכת מלוות החוץ, וכן לבחון ולהעריך את תהליכי הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה במערכת.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- הרשאות במערכת.
- הגנת הפרטיות.
- המערכת הממוחשבת.

נושאים נוספים כללו התייחסות לממשקי המערכת, לתהליך פדיון מחוות חוץ וכו'.

נספח ה'

דוח ביקורת בנושא ביעור מלוות חוץ – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מדינת ישראל נוהגת לגייס בעולם כספים באמצעות מלוות חוץ (איגרות) - מלוות מסוג בונדס ו-certificates. מלוות אלו הינם איגרות/שטרי חוב של מדינת ישראל המוצעים בעיקרם לתושבי חו"ל, באמצעות הנפקתן בקנדה ובארה"ב. תושבי חו"ל רוכשים את המלוות על מנת לתמוך במדינת ישראל, כאשר אלו משמשים כהלוואה הנושאת ריבית (קופון). המלוות מונפקים לתקופה של 15 שנה. חשוב לציין כי מלוות אלו הונפקו כאיגרות/שטרי חוב פיזיים עד לשנת 2007. משנה זו ואילך, תהליך הנפקת המלוות עודכן והפך לממוחשב. פדיון מלוות החוץ מתבצע בחו"ל בחברה המנפיקה, ואילו בישראל, הפדיון מבוצע בחלק מסניפי הבנקים המסחריים. התעודות של מלוות החוץ שנפדו מועברות לבנק ישראל. תפקיד בנק ישראל בתהליך הוא להוות ערוץ קשר (צינור) בין הבנקים המסחריים שפדו את המלוות, לבין היחידה לניהול החוב (ענבל) במשרד האוצר, שאמורה לשלם את הפדיון. בנק ישראל בודק את המלוות ואת האישורים לפדיון, מחייב את חשבון משרד האוצר ומזכה את הבנקים המסחריים המשתתפים בתהליך.

מטלת ביקורת זו בוצעה בהתאם להחלטתה של הוועדה לענייני ביקורת לבצע ביעור אחת לשנה, ובהתאם לתכנית העבודה השנתית של הביקורת הפנימית, לשנת 2020.

מטרת הביקורת היתה ספירה מלאה של תעודות מלוות החוץ (BONDS) שנפדו (יולי 2018 – יוני 2019) וביעורן.

לא עלו ממצאים מהותיים בבדיקה.

נספח ו'

דוח ביקורת בנושא קמפיינים הסברתיים לציבור - נושאים עיקריים למועצה המינהלית

מעת לעת, נערך קמפיין הסברה לציבור על ידי בנק ישראל, בנושאים שונים. הקמפיינים נגזרים בחלקם מרצון להעלות מודעות לנושא מסוים. חלקם נובע מצורך להסביר תהליך משמעותי המשפיע על הציבור הרחב ומצורך בהסברה בעת כניסה של חוק חדש לתוקף. לעיתים, קמפיין ההסברה נובע מחובה הקיימת בחוק עצמו.

מטרות הביקורת היו לבחון את תהליכי גיבוש וביצוע של קמפיינים להסברה לציבור הרחב, בנושאים שונים, לבחון את תהליכי בניית התקציב והרכש, לרבות רכש המדיה ולבחון את שיטות הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה וכן בחינת האפקטיביות של אמצעי הבקרה.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- קווים מנחים/נוהל עבודה לתהליך ביצוע קמפיין.
- בסיס נתונים של קמפיינים שנערכו בעבר, הפקות לקחים ושיפור תהליכי ביצוע קמפיין.
- תהליכי ביצוע קמפיין במפת הסיכונים של הבנק.
- פונקציה מקצועית המרכזת את ביצוע הקמפיינים בבנק.

נספח ז'

8*

⁸ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון שטרי הכסף.

נספח ח'

דוח ביקורת בנושא תשתיות תקשורת פיזית – נושאים עיקריים למועצה המינהלית

הביקורת התמקדה בנושא תכנון התקשורת הפיזית של הבנק, לרבות בהיבטי DR ופרישת רשתות הניהול.

מטרות הביקורת היו בחינת התאמה לנושאי אבטחת מידע ולדרישות BCP תקשורתיות, ובחינת תשתיות תקשורת הנתונים החדשות המתוכננות להקמה בבנק, תוך בחינת היבטים שונים ובכללם דרישות הפרויקט, תהליכי עבודה ונהלים, סוגיות טכנולוגיות וכן היבטים נלווים מתחום ההגנה בסייבר.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- תכנון ההזדהות לרשת הניהול.
- אבטחת מסמכים רגישים.
- שימוש בפתרונות אבטחה.
- שרידות ואבטחת FW.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין היתר, לתכנון רשת הניהול, הזדהות, הגדרת גרסה ארגונית לרכיבי תשתית וכדומה.